

▶ A KÖZÖS FINANSZÍROZÁSSAL MEGVALÓSULÓ PROJEKTEK KIVÁLASZTÁSÁNAK LEGJOBB MÓDJA

AJÁNLÁSOK AZ ERFA TEVÉKENYSÉGÉHEZ A 2014 ÉS 2020 KÖZÖTTI IDŐSZAKBAN

A kohéziós politika teljesítésében kulcsfontosságú szerepet játszik a programok célkitűzéseinek és követelményeinek legjobban megfelelő, valamint a minimális adminisztratív forrásokat és tevékenységet igénylő projektek kiválasztása. A költségvetési megszorítások időszakában egyre nagyobb hangsúly helyeződik az állami beruházások hatékonyságára és eredményességére. A Bizottság által a 2014 és 2020 közötti programidőszakra ajánlott új szabályozási keretrendszer szintén a középpontba fogja helyezni a teljesítményt. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) közös finanszírozásában megvalósuló tevékenységek köre nagyon tág, és nincs egy kaptafára készült folyamat a projektek kiválasztásához. A projektek kiválasztásának folyamatát mindig az adott tagállamban vagy régióban jellemző feltételekhez és keretrendszerekhez kell igazítani. Egy közelmúltban végzett felmérés szerint, amelynek keretében hat tagállamban elemezték a projektek kiválasztásának folyamatát, számos ajánlás adható a 2014 és 2020 közötti időszakra.

A projektek kiírásának előkészítése

A kedvezményezettek pályázatait általában projektkiírási rendszereken keresztül érkeznek be az irányító hatóságokhoz. A projektek kiválasztásával kapcsolatos alapvető döntések már a programozási időszakban megszületnek, amikor az irányító hatóság eldönti, hogy a projektkiírás ideiglenes vagy állandó jellegű-e, illetve hogy a kiírás egy vagy több fázisban történjen-e, emellett a monitoring bizottsággal együtt meghatározza és elfogadja a kiíráshoz alkalmazott projekt-kiválasztási feltételeket. Ezzel kapcsolatban a következőket érdemes megfontolni:

- az érdekelteket (főként a magánszektorban és az adott régióban tevékenykedőket) be kell vonni a projektkiírások előkészítési folyamatába;
- a kiírásokat a szektor valódi igényeihez kell igazítani, egyértelműen kommunikálva a célokat, az erőforrások felosztását, a támogatás feltételeit, a kiválasztási

tási kritériumokat, valamint a jelentkezőket és az érdekelteket érintő folyamatokat;

- a kiválasztási folyamat során azokat a jelentkezőket kell előnyben részesíteni, akik a program legtöbb célkitűzésének megfelelnek, és a legkevesebb forrást igénylik;
- költséghatárokat/értékeléseket kell meghatározni és alkalmazni a biztos pénzügyi menedzsment érdekében;
- egyértelmű, egyszerű, érthető és korlátozott számú kiválasztási kritériumot kell meghatározni, amelyek segítségével a szakértők értékelni tudják a benyújtott jelentkezések célkitűzéseit.

Útmutatás a pályázóknak

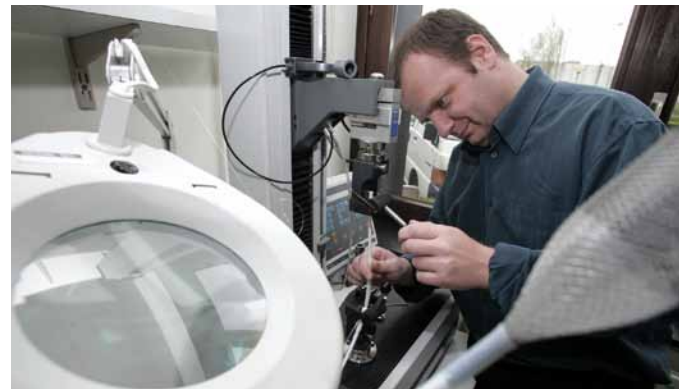
Az irányító hatóság (vagy még gyakrabban a közvetítő testület) által nyújtott útmutatás nagyon fontos, mert meghatározza a kiválasztási folyamat általános hatékonyságát. Ehhez a következőkre van szükség:

- konzultációs lehetőség biztosításával és a támogatás elnyerésével kapcsolatos kérdésekre való gyors válaszadással erősíteni kell a jelentkezőknek nyújtott útmutatás folyamatát;
- internetes eszközöket, például önértékelő eszközöket kell biztosítani a jelentkezők számára, emellett világos és pontos utasításokat, valamint a megvalósításhoz segítséget nyújtó űrlapokat kell nyújtani számukra.

A jelentkezések elkészítése és benyújtása

A jelentkezőknek a kiírás feltételeinek megfelelően kell elkészíteniük pályázataikat. A szükséges dokumentumok száma és tartalma a projekt típusától és hatókörétől, valamint a tagállam vagy az irányító hatóság sajátosságaitól függ.

Az alkalmazott eljárásoktól és a tagállamokban elérhető e-kormányzati szolgáltatásoktól függően a jelentkezők postán, elektronikus úton vagy személyesen adhatják le a pályázatot.

A pályázók jelentős része külső tanácsadót vesz igénybe a pályázat elkészítéséhez (ez a tagállamok csaknem 90%-ában így van). Bár a szakértők bevonása indokolt, ha a szervezeten belül nem áll rendelkezésre a megfelelő szakértelem (ilyen eset pl. a mérnökök bevonása a tervezési dokumentumok elkészítésébe), a pályázatírás kiszervezésének széles körben elterjedt gyakorlata alátámasztja a világos és pontos feltételek rögzítésének, valamint a jól megfogalmazott és elérhető útmutató kidolgozásának szükségességét a projektfelhívások megfogalmazása során. Ehhez a következőkre van szükség:

- a pályázóktól csak azokat a dokumentumokat kell kérni, amelyek feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy értékelni lehessen: a pályázat megfelel-e a támogatás elnyeréséhez kötődő feltételeknek, valamint a program célkitűzéseinek;
- a kiszervezéssel kapcsolatos egyértelmű szabályok és finanszírozási határok rögzítésével korlátozni kell a külső tanácsadók bevonását a pályázók részéről;
- a pályázóknak egy dokumentumot csak egyszer kelljen benyújtania⁽¹⁾;
- az e-megoldások támogatása a javasolt szabályozási e-kohézióval kapcsolatos előírások mellett, a pályázók esetében is. Különösen ajánlott a dokumentumok és az adatok elektronikus elküldése, mivel a pályázók így valós idejű visszajelzést kapnak benyújtott pályázati anyagukkal kapcsolatban.

A pályázatok értékelése, a projektek kiválasztása, a finanszírozási megállapodással kapcsolatos következtetés

Attól függően, hogy a projektfelhívás állandó jellegű-e vagy ideiglenes, a pályázatok elbírálása folyamatosan, illetve a pályázatok benyújtásának határideje után történik. Az értékelést általában az irányító hatóság vagy a közvetítő testület végzi, bizonyos esetekben egy vagy több külső értékelő közreműködésével. A következőket kell figyelembe venni:

- az adminisztrációs költségeket mérsékelni kell az értékelők számának minimálisra csökkentésével, valamint szabályokat kell hozni a külső értékelőket érintő esetleges érdekkonfliktusok megakadályozására;
- javítani kell az átláthatóságot a kiválasztó testületek felelősségi köreinek, az értékelők nevének és a kiválasztó testületek tagjainak, az értékelő jelentések és a teljes értékelési eredmények nyilvánosságra hozatalával, valamint a visszautasított pályázók számára tájékoztatás nyújtásával a döntés okairól;
- a jelentkezések elküldése és a döntés között eltelt időt minimalizálni kell, például kötelező érvényű határidők kitűzésével;
- elérhető fellebbezési eljárást kell kialakítani a pályázók számára.

(1) A 2008. június 25-én elfogadott Európai kisvállalkozói intézkedéscsomagban (SEC(2008) 2101) említett „egyszer és mindenkorra” kódolási elv.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/selection/selection_process.pdf